

HERTOGPOST januari 2006

Maandblad van de 's-Hertogenbossche Filatelisten Vereniging

18^e jaargang nummer 1

Geachte leden,

Hierbij nodigen wij u uit voor de bijeenkomst, een algemene vergadering, op donderdag 26 januari a.s. in zaal 1 van sociaal cultureel centrum 'De Helftheuvel', Helftheuvelpassage 115 te 's-Hertogenbosch.

Aanvang 20:00 uur.

We openen het nieuwe jaar, inmiddels al weer traditioneel, met een WILDE VEILING. Lager kan de drempel niet zijn om op een leuke manier af te komen van wat u eigenlijk in de weg ligt aan postzegelmateriaal, dan wel om voor een prikje een aardige aankoop te doen of –wie weet- uw laatste manco op te vullen! Vanaf 19:00 uur kunt u uw kavels inleveren. Het reglement voor de veiling vindt u op pagina 5 van dit blad.

Dhr. B. Nijhuis laat e.e.a. zien op het kaderbord.

Agenda bijeenkomst 26 januari 2006

1. Opening, verslag 22 december j.l., ingekomen stukken en mededelingen

2. Wilde veiling

3. Rondvraag
4. Sluiting

In deze Hertogpost o.m.:

- ❖ De 'mooiste' van Hans Langenberg
- ❖ Balance de vacance
- ❖ De eerste T van PTT
- ❖ Beantwoording van lezersvraag
- ❖ Poststuk van de maand

Ingesloten treft u de jaarlijkse bestellijst aan van de Afdeling Nieuwtjes. Directeur Sascha van Oostrom is u graag van dienst om uw postzegelabonnementen te verzorgen en om met forse korting op de winkeladviesprijs filatelistische artikelen te leveren. Zoals daar zijn: albums, stockboeken, catalogi en albumsupplementen.

Secretariaat: tel. 0418 – 68 07 90

Redactie Hertogpost: tel. 073 – 6 13 24 38

Website: www.hertogpost.nl

's-Hertogenbossche Filatelisten Vereniging opgericht 8 oktober 1930
Inschrijving Kamer van Koophandel Oost-Brabant, nummer 40216509

VERSLAG VAN DE BIJENKOMST d.d. 22 DECEMBER 2005

De voorzitter opende om 20.15 uur de bijeenkomst en heette allen hartelijk welkom, in het bijzonder de heer M. Snoeren.

Afwezig met bericht van verhindering: mevrouw A. Ackermans, mevrouw Jolanda van Eindhoven en de heren J. Baselaar, C. v.d. Hoek en M. Vorstenbosch.

Het verslag van 24 november 2005 gaf geen aanleiding tot opmerkingen: dank aan de 2^e secretaris.

Per 1 januari 2006 start de heer H.A.M. Peepkorn met het bijhouden en uitgeven van catalogi en boeken. Ook voor vragen betreffende de bibliotheek kan men bij hem terecht.

In de Hertogpost van november 2005 is een noodkreet geplaatst van de rondzenddienst. Er werd vriendelijk verzocht daar goede nota van te nemen.

De heer C. van Tilborg merkte op dat wellicht een nieuw te openen privé rekening bij de Postbank een oplossing zou kunnen zijn voor de bankkosten. Het bestuur gaat dit na.

Mevrouw M.A. van Barneveld vroeg of de betalingen van de rondzenddienst tijdens de maandelijkse bijeenkomsten betaald zouden kunnen worden: scheelt ook in de kosten.

Tijdens de postzegelinstuif/ruilbeurs op 14 januari a.s. worden de retourkavels van de decemberveiling en van nalatenschappen uit de schriftelijke veiling te koop aangeboden.

De heer M. Snoeren hield een fraai verzorgde beamer presentatie/lezing over "Halfroondstempels".

De heer A. van Leeuwen presenteerde enkele bijzonderheden uit zijn verzameling: voorbeelden van veelvuldige frankering op buitenlandse pakketpost.

Voorin de zaal was wederom een postzegelberg aanwezig en men kon ook weer snuffelen in enkele rondzendboekjes.

Na de verkoping waren er nog 2 gezellige ronden bingo met diverse prijzen.

De heer H. Schevelier vroeg tijdens de rondvraag of er nog gegadigden zijn voor de speciale rondzending 'Duitsland'.

De heer J. de Laet overhandigde, als blijk van waardering voor de bekroning van Hertogpost met de verenigingsbladprijs 2005, aan de heer H. van Werkhoven een postzegel met een perforatie van de PNEM.

Na allen prettige kerstdagen en goede jaarwisseling te hebben toegewenst, sloot de voorzitter de druk bezochte bijeenkomst.

Alle aanwezigen werden bij het weggaan aangenaam verrast met een originele Bossche koek. n...m

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT

De **ledenbijeenkomsten** zullen in 2006 plaatsvinden op de donderdag-avonden 23 februari, 23 maart, 27 april, 18 mei, 22 juni, 24 augustus, 28 september, 26 oktober, 23 november, 21 december.

De eerstvolgende **Postzegelinstituif/ Ruilbeurs** vindt plaats op zaterdag 11 februari van 10:00 tot 13:00 uur in 'De Helftheuvel'. Niet verkochte kavels uit nalatenschappen, die in verschillende veilingen zijn aangeboden, zullen daar te koop liggen voor de inzetprijs + 5%.

De **enquête** die is verzonden samen met het decembernummer van Hertogpost heeft een goede respons gekregen. Toch hopen wij, dat nog meer leden het formulier zullen invullen. Het is dé kans om uw ideeën, suggesties en kritiek/waardering naar het bestuur te ventileren.

27, 28 en 29 Januari 2006 vindt de **Filateliebeurs Loosdrecht** plaats in de Pandahallen in Nieuw Loosdrecht.

Noteert u alvast: zondag 5 maart a.s. **Postzegel-Totaal** te Nijmegen.

Agenda Ruilbeurzen

Berkel-Enschot	De Schalm	3 ^e zondag van de maand
Boxtel	VMBO-College	2 ^e zondag
Oisterwijk	De Coppele	4 ^e zondag
Uden	C.C.Bitswijk	1 ^e en 3 ^e zondag
Valkenswaard	S.C.Kerstroosstraat	1 ^e zondag

Adres secretariaat:

Kloosterstraat 19, 5301 BM Zaltbommel
Telefoon: 0418 – 68 07 90
E-mailadres: renevanachterberg@tiscali.nl
-o-o-o-o-

OPHEFFING 'S-HERTOGENBOSSCHE VERZAMELAARSVERENIGING

Het spijt ons te moeten berichten, dat, zoals het Brabants Dagblad onlangs berichtte, begin januari is besloten tot opheffing van de 's-Hertogenbossche Verzamelaarsvereniging. De vereniging organiseerde in het verleden een aantal keren de grote verzamelaarsbeurs Zoete Lieve Gerritje in de Brabanthallen. Tweemaal per maand, op een zaterdag en een zondag, zorgde de vereniging, dat er in De Helftheuvel (voorheen in De Patio) postzegels en munten konden worden geruild. Opheffing van deze vereniging betekent derhalve een forse verarming van de Brabantse postzegelwereld.

De reden tot opheffing is dat het niet mogelijk bleek drie vacatures in het bestuur in te vullen. Een aantal van de 54 leden wil wel doorgaan met een maandelijks ruilbeurs op een andere basis. We houden u op de hoogte.

“BALANCE DE LA VACANCE”

Door Rob Frieke

Dankzij mijn bewondering voor, en mijn interesse in Frankrijk en het Franse “gebeuren” (francofilie noemen ze dat) heb ik het vorige jaar in totaal zeven weken in dit mooie land mogen vertoeven; vijf weken in de “provincie” en twee weken in de stad Parijs (dus niet in de buitenwijken...). Zoals iedereen doet als ie in het buitenland is, kijkt hij of zij wel eens op een postzegelmarkt, in een postzegelwinkel of op een postzegelbeurs. Ook ga je eens op een postkantoor kijken wat er aan nieuwtjes te koop zijn.

Wat het postkantoor betreft: opvallend is dat in elk postkantoor nog aan filatelie wordt gedaan. Terwijl in Nederland al sinds “sintjuttemis” de filatelieloketten zijn opgeheven, bestaat zoiets in Frankrijk nog steeds; hoe lang nog, vraag je je wel af. Want hoe zeer de Fransen de privatisering ook willen tegengaan, ook zij zullen niet aan deze dreiging ontkomen. Maar in de Franse postkantoren kun je nog steeds van elk vel van 50 een zegeltje voorzichtig laten afscheuren. Ook een hoekblokje (bij voorkeur dat waar de datum op de rand staat, een z.g. “coin daté”) kun je hier kopen. En in de Nederlandse postkantoren gaat de fantasie niet verder dan het “hangboekje”....

Zo kocht ik op het Parijse wijkkantoor 117 (aan de Rue des Halles) een nieuwe Franse postzegel, die de aandacht vestigt op de architect van de voormalige Parijse Hallen. Dit postkantoor ligt aan de straat die uitkwam op het grote plein waar tien gigantische Hallen ston-

den; hier werden in alle vroegte al de voedingsmiddelen (vlees, zuivelproducten, groente, aardappelen en fruit) aangevoerd, waarna de detaillisten ze transporteerden naar hun winkels. Voor de toeristen die vroeg uit de veren konden een grote attractie, deze hallen. Rondom (een stokoude buurt) was de onvervalste Franse uiensoep verkrijgbaar. De negentiende-eeuwse schrijver Emile Zola noemde dit centrum “de Buik van Parijs”. In

1971 werd dit complex gesloopt, het voldeed allang niet meer aan de eisen van de moderne tijd. Inmiddels is er ten zuiden van Parijs een gigantische groothandelsmarkt in Rungis verrezen. En op de plaats van de oude Halles is een heel groot winkelcentrum gebouwd, tot vier verdiepingen diep (letterlijk) met bovenop een alleraardigst wandelpark.

In ieder geval weer een aanwinst voor mijn thematische verzameling over Parijs; de Hallen passen ergens in het hoofdstuk over de Handel. Tot slot: de dienstdoende loketbeambte plaatste zonder enig bezwaar het handstempel. De zegel heeft een frankeerwaarde van € 1,22. Dat is goed voor een brief tot 100 gram binnen Frankrijk. Waarschijnlijk besepte de (jonge) beambte niet eens, dat dit te veel was voor een enkelvoudige brief binnen Europa (€ 0.53).....

-o-o-o-o-

REGLEMENT

WILDE VEILING

Ieder lid van de vereniging kan kavels aanbieden voor de Wilde Veiling.

- De aanbieder koopt per kavel ad 15 cent twee identieke nummerstickers; in het geval van insteekalbums ad 25 cent.
- De aanbieder dient zelf bij te houden welke van zijn of haar kavels zijn verkocht.
- Het aantal kavels is (in principe) onbeperkt.
- De inzet van de kavels is 50 cent. Per bod is de verhoging eveneens 50 cent.
- De inzet van insteekalbums is € 1,-; de verhoging per bod bedraagt hier € 1,-.
- Er wordt geen provisie berekend.
- De aanbieder houdt zijn kavels bij zich totdat hij aanwijzing krijgt waar hij zijn kavels ter inzage kan inleveren.
- De veiling gaat in blokken van 100 kavels.
- Gedurende de pauzes tussen de blokken kunnen de kavels van het nieuwe blok worden bezichtigd.
- Nadat alle blokken zijn geveild,
  - rekenen kopers de gekochte kavels af en halen deze op
  - halen aanbieders de niet verkochte kavels weer op tegen inlevering van de betreffende nummersticker
  - wordt afgerekend met de aanbieders.
- Kavels kunnen alleen worden ingeleverd tijdens de avondbijeenkomst zelf.

P L A A T F O U T E N en wat dies meer zij

Het leven is vol verrassingen. Eén van de leden van onze vereniging is tevens lid van de postzegelrondzendvereniging CsK. De afkorting staat voor Contact schept Kracht. In een recente rondzending kwam hij iets tegen waarvan hij dacht dat dit wel eens interessant zou kunnen zijn voor Hertogpost. Het is zoiets bijzonders dat het zeker een plaats verdient in deze rubriek.

Het betreft een foutdruk van een verticaal paar van NVPH 712, dat is de opruimingsopdruk in zilver op frankeerzegel nr 618 (12 cent op 10 cent). Het verticale paar is afkomstig van de rechterzijde van een blok van vier, waarvan de onderste rij geen overdruk heeft. Dat oorspronkelijke blok is ontdekt in 1997 en werd, vergezeld van een certificaat van echtheid, aangeboden in de Hoes-veiling nr. 173 te Tilburg. Het blok is nu derhalve in twee verticale paren gesplitst.

De opdruk op de onderste zegel is uitgevoerd zonder dat het zetsel op die plaats was voorzien van inkt. De 'moet' of zogenaamde imprint is op het originele exemplaar nog zichtbaar.

De NVPH-catalogus vermeldt twee bekende foutdrukken van deze zegel: één met dubbele opdruk en een andere met kopstaande opdruk. De foutdruk van het blok zonder overdruk op de onderste rij is het tot nu toe uniek : het is het enige bekende exemplaar. Ook het Postmuseum heeft er geen een.

Het rechter paar dat nu circuleert in de CsK-rondzending kost voor de liefhebber, als die er tijdig bij is, € 650.

Overigens bracht dit paartje mij een vergelijkbaar geval in herinnering. Van de Watersnoodzegel uit 1953 bestaat eveneens een verticaal paar, waarvan de onderste zegel geen opdruk heeft. De onderste zegel van dit paar, d.w.z. de Watersnoodzegel zónder opdruk, heeft nog eens op een tentoonstelling van onze vereniging veel aandacht getrokken.

H.v.W.

DE EERSTE 'T' VAN P.T.T.

door Lex Geijs

Over de P van P.T.T. wordt hier regelmatig geschreven, over de beide T's eigenlijk nooit. Vandaar dit artikel over de eerste T in P.T.T.:

de TELEGRAAF.

De 'Electro Magnetische Telegraaf' werd min of meer gelijktijdig uitgevonden door drie verschillende personen, in Engeland door het team William Cook en Charles Wheatstone en in Amerika door Samuel Morse.

Cook en Wheatstone patenteerden in 1837 hun telegraaf die tot 1870 in Engeland de standaard zou zijn.

Morse had zijn eerste werkende telegraaf klaar in 1836, maar bleef verbeteren. Mede door de ontwikkeling van betere elektromagneten kon hij in 1840 een zeer sterk signaal over lange afstanden versturen. In dat jaar werd de 'Morse Telegraph' gepatenteerd die wereldwijd de standaard zou worden.

De eerste telegraaflijn in Nederland werd in 1845 naar Engels voorbeeld aangelegd door de Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij langs de lijn Amsterdam – Haarlem. Deze werd al spoedig verlengd naar Rotterdam, zodat nu de stations Amsterdam, Haarlem, Leiden, Den Haag, Delft, Schiedam en Rotterdam via deze telegraaflijn snel berichten konden uitwisselen betreffende de treinlopen.

Eduard Wenckebach was de uitvoerend ingenieur in dienst van de H.IJ.S.M

In 1847 werd deze H.IJ.S.M. telegraafdienst ook opengesteld voor particulier gebruik. In 1848 werd met deze nieuwe snelle berichten service al een forse winst gedraaid en in 1851 was de vraag zo groot, dat een tweede lijn werd getrokken om alle aanvragen te kunnen uitvoeren.

Nadat in 1851 nog twee particuliere telegraaf maatschappijen op de markt waren verschenen, kwam onder minister Thorbecke in 1852 de Regeling der Gemeenschap voor Electro Magnetische Telegrafien tot stand. De nieuwe particuliere bedrijven werden daarom overgenomen door de Staat.

Op 1 december 1852 ging de Rijkstelegraaf van start. Gekozen werd voor het Morse systeem zoals dat ook in België en Duitsland werd gebruikt.

Onze vriend Wenckebach werd benoemd tot 'Ingenieur der Rijkstelegrafien' en onder zijn leiding werden er in rap tempo in het binnenland (boven-)leidingen aangelegd en verbindingen naar de omliggende landen gerealiseerd.

een telegrambezorger

Dat de Rijkstelegraaf in een behoefte voorzag mag blijken uit het feit dat in 1860 al bijna 200.000 telegrammen werden verzonden.

Het woord Telegram is een 'uitvinding' van de Amerikaan E.P. Smith, die in 1852 voorstelde om de tot dan toe gebruikte woorden 'Telegrafisch Bericht' te vervangen door 'Telegram'. In 1860 werd dit ook in Nederland de officiële term.

Aangezien de verzonden telegrammen bij de geadresseerde BEZORGD moesten worden, werden de telegraafkantoren (meestal) gevestigd in de bestaande postkantoren. Daar kwamen naast de normale postbodes nu ook speciale telegrambezorgers werken, althans in de grote plaatsen.

Bij Koninklijk Besluit werden op 17 februari 1870 de Post en de Telegraafdienst samengevoegd. Het eerste P.T.kantoor opende op 1 maart 1870. Vandaar nu niet alleen meer Post, maar Post en Telegraaf !

Nog wat wetenswaardigheden:

In 1889 was het telegraafkantoor te Tilburg geopend op werkdagen (dus ook op zaterdag) van 08.00 tot 21.00 uur. Op zon- en feestdagen van 08.00 tot 09.00, van 13.00 tot 15.00 en van 19.00 tot 20.00 uur. Echt veel had je dus niet aan je 'vrije zondag'.

De tarieven voor binnenlandse telegrammen waren: 2 t/m 10 woorden 25 cts; iedere 2 woorden extra: + 3 cts. Stadstelegrammen (ja hoor!) 2 t/m 10 woorden 15 cts; elk woord meer + 1 cent. (Ter vergelijking: het brieftarief was veel voordeliger: 5 cts voor een brief t/m 15 gram; lokaal tarief: 3 cts.)

Spoedtelegrammen dubbel tarief; deze werden net als expressepost direct bezorgd, dus niet in een bestelronde opgenomen.

Afb. 1 Telegram verzonden in het H.IJ.S.M. tijdperk op 20 juni 1851 van Amsterdam naar Schiedam. Getekend voor de Chef van het Station door dhr. Schooneboom Telegrafist.

Afb. 2 Bovenste helft van een telegramformulier van de Rijkstelegraaf verzonden van Den Haag naar Lemmer in 1873.

Afb. 6 Buitenzijde van een telegramformulier in 1919 verzonden van Eindhoven naar 's-Hertogenbosch.

Afb. 7 Dienstenvelop van het Rijkstelegraafkantoor 's-Hertogenbosch waarin in 1946 een post-afschrift van een telegram werd verstuurd naar Tilburg.

HET VERZAMELVIRUS VAN HANS LANGENBERG:

hobby of obsessie?

Hans Langenberg is er zo een bij wie geen dag voorbijgaat zonder postzegels. Hij heeft dat van geen vreemde. Zijn vader verzamelde en gaf hem toen hij een jaar of zes was al zijn eerste zegels. Hans herinnert zich nog goed het Panter sigarenblikje met daarin Deltawerken-zegeltjes van 10 cent die toen net in omloop kwamen. Vanaf dat moment had het verzamelvirus hem te pakken, zoals zo velen in onze vereniging daarmee zijn besmet.

In zijn studietijd hebben de postzegels even gesluimerd en hij heeft later nog eens een aquariumtijdperk beleefd (zijn woning was toen ongeveer omgetoverd in een viskwekerij), maar het verzamelen is eigenlijk altijd wel doorgegaan. De laatste 15 jaar gebeurt dat heel fanatiek en werden de postzegels, zoals gezegd, dagelijkse kost.

Tien jaar geleden was er een belangrijk moment. Bij veiling Mondial bemachtigde Hans Langenberg tegen de inzetprijs van f 125 een doos vol met zakjes zegels uit de jaren zeventig. Die zaten er in veelvoud in. Maar – en dat was de veilinghouder ontgaan – onderin de doos was Nederland postfris nagenoeg compleet aanwezig vanaf 1939, dus inclusief de kostbare jaren vijftig! Deze koop gaf een forse impuls aan zijn verzameling en toen kon hij ook gaan verkopen. Tegenwoordig koopt hij af en toe, voornamelijk via Ebay en Qoop op internet, verzamelingen die hij, na uitname van wat voor hem interessant is, voor hetzelfde bedrag doorverkoopt. Veel huishoudgeld gaat er daardoor niet in zitten.

Waarnaar ik het meest nieuwsgierig was waren de door hemzelf gemaakte albumbladen en zijn verzameling gestempeld Nederland. Daarover had hij mij het een en ander verteld tijdens een ontmoeting op één van onze maandelijkse 'instuiven'.

'Gestempeld' spaarde hij van kinds af aan. Wanneer je 100 zegels voor de Missie bijeen had gescharreld bij familie en bureu, kreeg je een lotje voor de jaarlijkse loterij. Maar de mooiste zegels mocht hij voor zichzelf houden. Een vergelijkbaar systeem functioneerde heel goed toen hij als verpleegkundige op de kraamafdeling werkte: daar kwamen altijd veel gelukwensen binnen en 'broeder Hans' mocht de postzegels hebben. Later waren er instellingen die op enveloppen, door sollicitanten met inlichtingen te retourneren, mooie postzegels plakten. En de teruggestuurde enveloppen waren dan voor hem.

Nadat Hans Langenberg leidinggevende functies had vervuld bij verpleeghuizen, is hij 5 jaar geleden overgestapt naar de particuliere thuiszorg als 'kleine zelfstandige'. Hij verpleegt in 24 uurs-, 48 uurs- of soms zelfs 72 uurs-diensten ernstig zieke patiënten en stervenden. Dat werk laat hem niet vaak de gelegenheid om de bijeenkomsten van onze vereniging te bezoeken. Maar contacten heeft hij diverse. Zo heeft Kees van den Hoek uit

Lith hem vanuit diens onuitputtelijke voorraad 'kantoorpost' goed op weg geholpen met het compleet maken van velletjes en combinaties. En tijdens onze jubileumtentoonstelling in oktober j.l. heeft Hans zijn verzameling poststukken geruild met Cees van Hoek uit Zwitserland voor tandingsvariëteiten.

Hans Langenberg in gesprek met Cees van Hoek.

Hans Langenberg verzamelt gestempeld Nederland op een uitgebreide manier: klassiek materiaal inclusief alle tandingsverschillen en moderne zegels met reconstructies van velletjes en combinaties uit boekjes en blokken. Liefst ook nog eens gesorteerd naar plaats van afstempeling. Zo probeert hij de vijftig mogelijke versies van de Verrassingszegel 1998 'Creatief met zegels' bijeen te vergaren: 5 verschillend gekleurde basiszegels en 10 verschillende stickertjes. Het velletje kerstzegels van 2002 heeft hij in diverse versies verregaand compleet, namelijk met afstempelingen van elk van de diverse sorteercentra en de plaatsloze stempels 'TPG-Post' en 'PTT-Post'. Interessant, want met de kerstpost werpt TPG alle bestaande stempels in de strijd.

Het is duidelijk, dat de DAVO albums hierop niet zijn ingericht. Daarom is Hans Langenberg 5 jaar geleden begonnen zelf zijn albumbladen te maken op de computer en wel in het Word-programma van Windows. De bladen (glad papier 130 grams) laat hij op maat (12,5 cm breed) maken en van perforaties voorzien bij een plaatselijke drukker. Inmiddels heeft hij 20 boeken gereed met elk 100 bladen. Daarin zijn op een prachtige manier ondergebracht zijn verzamelingen Nederland gestempeld, Nederland postfris, Bondsrepubliek Duitsland, België en Australië. Bovendien maakt hij de albumbladen voor zijn vader, die, 87 jaar oud, nog steeds verzamelt en zijn zoon de enveloppen toespeelt die binnenkomen bij het verzorgingshuis waar hij nu woont.

NEDERLAND

2003

€4.2003 Zomerzegels

Een blad uit het album Nederland gestempeld

Wanneer Hans gaat werken bij een zieke thuis, gaat altijd de laptop mee en een aantal albums. Tijdens zijn dagen- en nachtenlange diensten zijn er veel stille uren die hij dan nuttig kan besteden en hij blijft er wakker mee; beter dan wanneer je bijvoorbeeld een boek gaat lezen.

Achter de computer

Ik was een avond op bezoek in de fraaie woning van Hans Langenberg, die hij 10 jaar geleden heeft laten bouwen in het centrum van Heesch. Het huis staat op een mooie locatie. Daarvoor is hij ingeloot uit enkele honderden gegadigden en het huis is helemaal naar zijn persoonlijke wensen ontworpen. Hij woont er met zijn vrouw Marion en vier kinderen. Eén avond was eigenlijk te kort om van zijn filatelie een enigszins volledig beeld te krijgen. Bovendien konden we als overtuigde Word-adepten elkaar voorzien van computer-technische weetjes en nieuwtjes, spelen met internet en de on-line Michel-catalogus bewonderen. Daarop heeft hij voor zes euro per maand een abonnement. Hij hoeft zodoende nooit meer een gedrukte catalogus te kopen, want deze Michel-catalogus wordt steeds up to date gehouden en je kunt zoeken over de hele aardbol en naar alle mogelijke gezichtspunten.

Hans liet me voorbeelden zien van plaatfouten, die hij in zijn verzameling opneemt naar gelang hij ze tegenkomt, en van diverse afwijkingen die in de NVPH-catalogus niet zijn terug te vinden. De hond op NVPH nr. 1780 b.v. is heel anders van kleur en tekening als losse zegel dan in het postzegelboekje nr. 56. En dat de ene rouwzegel onder de UV-lamp geel oplicht en de andere wit vind je ook niet terug in de catalogus, maar b.v. wèl in aanbiedingen op internet.

Wat verzamelt Hans Langenberg nog meer? Geen prestigeboekjes of velletjes 'Mooi Nederland'. Dat zijn immers geen functionele zegels die in de postkantoren verkrijgbaar zijn en bedoeld om post mee te frankeren, maar uitsluitend gericht op de verzamelaarsmarkt. Wèl afstempelingen binnen zijn woonplaats Heesch bijvoorbeeld: moeilijk te vinden trouwens. Kijk maar eens

op Ebay bij Heesch, dan vind je geen postzegels, maar wel ene Anna Heesch, een schone blondine die heeft mogen figureren in Playboy!

Ook verzamelt hij geheel Europa. Misschien gaat hij nog eens proberen alle Europese zegels uit zijn geboortjaar 1957 bijeen te brengen. Het ontlokt zijn vrouw (die niets tegen zijn hobby heeft, maar zich afvraagt of het onderhand geen obsessie is geworden) de suggestie dat Hans dat ook maar moet gaan doen met háár geboortjaar. “Maar waar is het einde?”, verzucht hij.

Wat zijn ‘mooiste’ is of zijn, daaraan zijn we niet meer toegekomen. Ik vermoed dat dat voor hem zijn vrouw Marion en hun twee dochters zullen zijn.

H. van Werkhoven

-o-o-o-o-

'S-HERTOGENBOSCH OF DEN BOSCH ?

Sinds jaar en dag is er veel te doen over de benaming van de vestigingsplaats van onze vereniging. Het Brabants Dagblad mag er graag en regelmatig over berichten en dat niet uitsluitend in de z.g. komkommertijd.

Aan de ene zijde zijn er de voorstanders van ‘Den Bosch’. Deze verwijzen naar het gebruik van die naam in de spreektaal, want wie zegt er nou: “Ik woon in ‘s-Hertogenbosch”? Desnoods wijzen ze ook op het oudst bekende stadszegel uit 1242 met het opschrift ‘Sigilium Burgensium Ducis in Buscho’ (zegel van de burgers van de hertog in Den Bosch).

Anderen zweren bij ‘s-Hertogenbosch’ en hebben daartoe zelfs een aparte stichting opgericht: het Genootschap ter Bevordering van het Gebruik van de Naam 's-Hertogenbosch. Immers, zo’n 30 jaar vóór 1242, in 1213, heeft de graaf van Holland, Willem I, het al over ‘Buschoducis’ en dat is Latijns voor het ‘bos van de Hertog’.

Het dilemma - want dat blijft het vooralsnog - is prachtig terug te vinden in een frankeerstempel uit 1987: dat laat zien, dat de Hogeschool 's-Hertogenbosch is gevestigd in Den Bosch!

POSTSTUK VAN DE MAAND

Ambtshalve aangetekend interlokaal

Apeldoorn, 1 september 1926. Bestemming 's-Gravenhage. Tarief: 10 cent tot 20 gram vanaf 1-3-1921 tot 1-7-1927; aantekenrecht 15 cent vanaf 1-3-1921 tot 1-4-1939. Totaal 25 cent.

De brief is direct in de postbus gedaan. Volgens een toevoeging van een derde lid aan artikel 14 (1919) van de gewijzigde postwet moesten zulke poststukken volgens daarop voorkomende aanwijzingen alsnog ambtshalve worden aangetekend, ook al was het port op het poststuk volledig voldaan.

Het aantekenstrookje moest in de plaats van bestemming worden geplakt. Vanaf 1919 tot 1-9-1932 moest driemaal het aantekenrecht worden betaald, in dit geval dus 45 cent, dat met portzegels moest worden voldaan. Zelfverklarende (paarse) stempels.

D. v. .d. L.

EEN AARDIG VELLETTJE (maar niet om te aaien)

China is 'hot'. Vorig jaar verscheen een gezamenlijke uitgave van Nederland en China betreffende watermanagement. In hetzelfde jaar kwamen Canada en China met een gezamenlijke uitgifte naar aanleiding van 25 jaar handelsbetrekkingen (naar ik aanneem althans).

Afgebeeld zijn de Amerikaanse poema en de in China nog voorkomende, want bijna uitgestorven, Amoerpanter. De twee roofdieren wedijveren erom wie het gemeentst uit zijn ogen kan kijken.

Het meest bijzondere aan het Canadese velletje is naar mijn mening de perforatie tussen de twee zegels. Daarin is het beroemde 'maple leaf' (esdoornblad) uitgesneden: Canada's nationale symbool. Dat figureert ook op de Canadese vlag die rechtsboven klein is afgebeeld. Daarnaast de Chinese vlag met de grote ster die staat voor de Communistische Partij en de vier sterretjes die elk een groep vertegenwoordigen waaruit de Chinese samenleving traditioneel bestond: de arbeiders, het leger, de boeren en de geleerden. H. v. W.

NIEUWE EMISSIES TPG POST

1 FEBRUARI

▪ **Mooi Nederland-Leiden:** velletje met vijf postzegels van € 0,39

3 FEBRUARI

▪ **Mooi Nederland-Sittard:** velletje met vijf postzegels van € 0,39

10 FEBRUARI

▪ **Olympische Winter Spelen:** velletje met twee verschillende postzegels van € 0,39.

ANTWOORD OP LEZERSVRAAG

In het vorige nummer van Hertogpost plaatsten we een vraag van één van onze lezers. Hij vroeg om een uitleg van de cijfers op een nieuw(?) type frankeerstempels:

We werden op onze wenken bediend en wel door dhr. Peter Jansen, de secretaris van de Studiegroep Frankeerstempels Gemeenten die in oktober j.l. een lezing verzorgde op onze verenigingsavond. D.w.z. uit het oog, maar niet uit het hart!

Het antwoord is uitgebreid en naar mijn mening heel interessant en leerzaam. H.v.W.

Antwoord op de lezersvraag.

Allereerst is het goed te weten dat de afgebeelde frankeermachinstempels afkomstig zijn van Pitney Bowes frankeermachines. De 'Pitney-Bowes Postage Meter Company' is in 1920 ontstaan uit een fusie van de 'American Postage Meter Company' van Arthur H. Pitney en de 'Universal Stamping Machine Company' van Walter H. Bowes. De vestigingsplaats was Stamford in de Verenigde Staten van Amerika.

De eerste frankeermachines van Pitney Bowes werden pas op 22-6-1961 toegelaten in Nederland bij dienstorder H 302. De productie vindt niet alleen in de VS, maar ook in Groot-Brittannië (Londen) plaats.

De leverancier in Nederland is Pitney Bowes Netherlands BV uit Rotterdam.

De cijfers en getallen die voorkomen op de stempels spreken voor een deel natuurlijk voor zichzelf:

PB 55714 en PB 54051 zijn de registratienummers van deze Pitney Bowes (PB) machines; elke frankeermachine heeft een uniek nummer, te vergelijken met het kenteken van een auto.

Ook de aanwezige datum zal geen probleem opleveren, evenmin als de aangegeven frankeerwaarde.

Het probleem zijn de twee kolommen uiterst links van het stempel. De eerste afdruk met deze cijfers komt voor op machine PB 51001 en loopt in nummering door tot PB 52040; dan beginnen dergelijke afdrukken weer bij nummer PB 54002 en eindigen bij nummer PB 55939.

Wanneer ik verder snel door mijn collectie loop kom ik afdrucken uit 1997 tegen. Dus zó'n nieuw type stempel is het nu ook weer niet.

De getallen moeten niet in rijen (dus horizontaal), maar in kolommen (dus vertikaal) worden gelezen. We hebben dus te maken met twee kolommen, de linker met vijf cijfers en de rechter met zes cijfers.

Uit de informatie van een Engelse website bleek dat de gehele rechter kolom een stukkenteller was, te lezen van boven naar beneden. Verder bleek het bovenste getal van de rechter kolom altijd een 1 te zijn. Dit staat voor het machinemerke (Pitney Bowes). Tenslotte is bekend dat het vierde en vijfde cijfertje van de rechter kolom op één machine altijd hetzelfde zijn. Dit zou een codering zijn voor de letters en cijfers in het registratienummer.

Op grond van deze Engelse informatie ben ik gaan kijken of die ook klopte voor de Nederlandse afdrucken. Dat bleek NIET het geval te zijn! Toch kan ik enkele cijfertjes in de Nederlandse afdrucken wel verklaren:

- Op elke machine wordt in Nederland bovenaan de linker kolom een 1 afgedrukt. Dit geeft aan dat het om een machine van Pitney Bowes gaat.
- De onderste vijf cijfers van de rechter kolom vormen de stukkenteller, te lezen van boven naar beneden. Als je meerdere afdrucken van dezelfde machine op datum legt dan zie je dat deze cijferreeks oploopt.
- De onderste twee cijfers in de linker kolom zijn op één machine altijd hetzelfde, maar zijn per machine verschillend. Deze twee cijfers vormen een code voor het registratienummer.
- De betekenis van de overige drie cijfertjes is zowel in Engeland als in Nederland nog niet opgehelderd. Waarschijnlijk zijn het coderingen voor bijvoorbeeld de dag of de datum.

Nog meer ellende

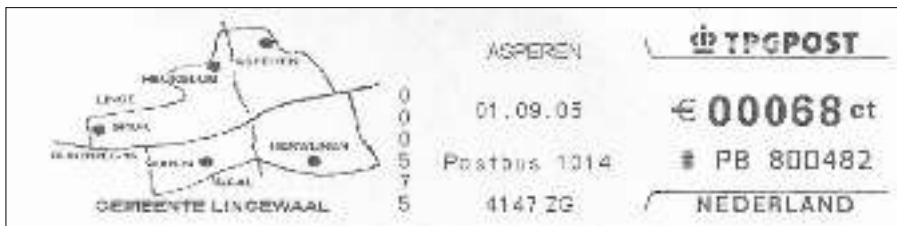
Hiervoor heb ik aangegeven dat de nummering in mijn verzameling van stempels met deze twee kolommen cijfers stopt bij PB 55939.

Dat is niet helemaal juist.

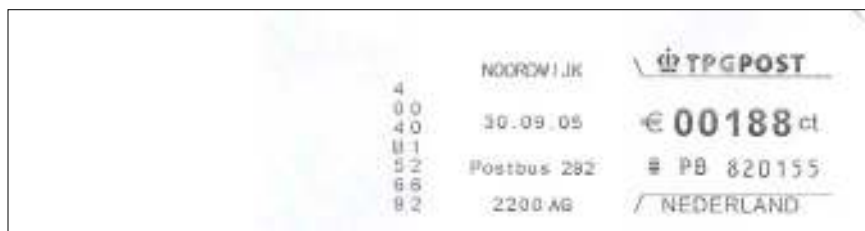
Bij mij is ook nog bekend het nummer PB 85276 dat ook is voorzien van dergelijke cijfertjes, maar verder niet in een reeks past.

Dan kennen we verder nog de serie PB 800.000 (in mijn verzameling van PB 800101 tot en met PB 800482), die slechts één kolom cijfers kent en waarvan het duidelijk is dat deze kolom de stukenteller is, te lezen van boven naar beneden.

Tot overmaat van ramp ken ik dan ook nog stempel PB 820155, waarvan ik de reeks 404B569 absoluut niet kan verklaren. De reeks 001262 is ongetwijfeld weer een stukenteller.

Conclusie:

Het verzamelen van frankeerstempels is en blijft uitdagend!

Peter Janssen

Secretaris Studiegroep Frankeerstempels Gemeenten (SFG)

0162-428369

janssen.oosterhout@wanadoo.nl

Je ziet steeds meer in postzegels

TPG Post geeft niet alleen prachtige postzegels uit, ook de overige postzegelproducten zijn niet te missen. Kent u onze schitterende themaboeken al? In deze zorgvuldig samengestelde boeken leest u meer over het thema van een bepaalde postzegeluitgifte. De boeken zijn

geïllustreerd met de mooiste foto's. Per jaar verschijnen twee boeken die niet mogen ontbreken in uw verzameling.

De bijbehorende postzegels sluiten we uiteraard bij. U bestelt deze themaboeken gemakkelijk via uw eigen postzegelvereniging.

TPGPOST

Rietdijk

A° 1919

Een garantie voor optimale aan- en verkoopresultaten!

Hetgeen wij als veilingbedrijf in 2006 u te bieden hebben:

- * Vrijblijvende *taxatie* vooraf;
- * Vier *grote* internationale veilingen per jaar;
- * Afrekening binnen 6 weken, renteloos *voorschot* tot 60% van de getaxeerde waarde;
- * Onze ruim *87 jarige* ervaring als auctionaris een garantie voor optimale resultaten;
- * *Bezoek* aan huis of de bankkluis voor grotere objecten;
- * Reeds 28 jaar onder dezelfde directie;
- * Momenteel *top-opbrengsten* voor: America, Engeland en koloniën, Frankrijk en koloniën, Noorwegen, IJsland, Spanje, klassiek Nederland en stempelcollecties.

→ Bel ons gerust voor *gratis advies*: 070-3647957 ←

U kunt dagelijks (ma-vrij) inzenden
van 9.00 uur tot 17.00 uur

RIETDIJK POSTZEGELVEILINGEN BV

Noordeinde 41 (schuin t.o. het koninklijk paleis)
2514 GC Den Haag

London

Telefoon 070 - 3647957

Internet: www.rietdijk-veilingen.nl

Fax: 070 - 3632893

E-mail: info@rietdijk-veilingen.nl

Cees van Hoek

Hardstrasse 13, 4714 Aedermannsdorf,
Zwitserland

Tel: 062-3941082.

Email: ceesvanhoek@bluewin.ch

Sinds 1956 lid van de 's-Hertogenbossche
Filatelisten Vereniging

Ik kan u aanbieden:

- Nederland   Gebruikt tot ca.1970 en Ongebruikt vanaf ca. 1900. Postfris ook vóór 1940. Tevens FDC's, STEMPELS en BRIEVEN
- België/Luxemburg   Een volledige collectie met alle goede series, tot ca. 1950
- Skandinavië   Veel klassiek materiaal, vooral gebruikt, mooie stempels
- Zwitserland   Een mooie voorraad Pro Juventute en Pro Patria; ongebruikt en gebruikt
- Liechtenstein   Veel zegels, gebruikt en ongebruikt
- Tsjechoslowakije   Grote voorraad zegels, gebruikt en ongebruikt, tot ca.1970.

Ook van andere Europese landen veel interessante zegels en brieven op voorraad.

Wanneer u een keuze maakt uit mijn voorraad, is het mij het liefst wanneer u mij daarvoor in ruil Nederlandse zegels op brieven, kaarten e.d. aanbiedt.

Wanneer u echter bepaalde zegels wilt aankopen, kunt u mij uw mancolijst sturen.